

Anonymiserad version

Översättning

C-649/23 - 1

Mål C-649/23

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

31 oktober 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumänien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

6 december 2022

Klagande, klagande i andra instans och svarande i första instans:

Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu”

Fundația Națională pentru Știință și Artă

Motparter, klagande i andra instans och sökande i första instans:

HK, arvinge efter TB

VP

Motpart, och svarande i första instans:

GR

[utelämnas]

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA I CIVILĂ

(HÖGSTA DOMSTOLEN

FÖRSTA AVDELNINGEN FÖR TVISTEMÅL)

Beslut

[utelämnas]

Offentlig förhandling den 6 december 2022

[utelämnas]

Înalta Curte de Casație și Justiție har tagit ställning till det yrkande om att ett förhandsavgörande ska inhämtas från EU-domstolen som har framställts av Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” (Institutet för historia och litterär teori ”G. Călinescu”) – klagande i detta förfarande liksom i andra instans och svarande i första instans – i ett mål [utelämnas] rörande de överklaganden som Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” och Fundația Națională pentru Știință și Artă (Nationella vetenskaps- och konststiftelsen) – svarande i första instans därefter klagande – har ingett mot tvistemålsdomen [utelämnas] av den 7 april 2021 meddelad av Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă (Appellationsdomstolen i Bukarest, fjärde avdelningen för tvistemål, Rumänien).

[utelämnas]

[processrättsliga överväganden]

ÎNALTA CURTE

konstaterar följande i förevarande tvistemål:

Föremålet för talan

1. Genom ansökan till Tribunalul București (Domstolen i första instans i Bukarest, Rumänien) [utelämnas] gjorde TB och VP, i sin egenskap av arvingar efter professor Dan Slușanschi, gällande att Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” och Fundația Națională pentru Știință și Artă hade kränkt upphovsrätten till verket på latin – kritisk utgåva – med titeln ”*Demetrii principis Cantemirii. Incrementorym et decrementorym avlae othman(n)icae sive aliothman(n)icae historiae a prima gentis origine ad nostra vsqve tempora dedvctae libri tres*” (nedan kallat ”*Istoria creșterilor și a descresșterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă până în vremurile noastre, în trei cărți*”) (”Berättelsen om det osmanska eller aliosmanska hovets uppgång och fall från ättens begynnelse till nutid, i tre band”), i överensstämmelse med professor Dan Slușanschis översättning).

2. TB och VP yrkade ersättning för den ideella och materiella skada som de hade lidit på grund av att Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă (Rumänska Akademin – Nationella vetenskaps- och konststiftelsen) år 2015 hade gett ut en tvåspråkig version på latin och rumänska av ett verk med titeln ”*Istoria măririi și decăderii Curții otomane*” (”Berättelsen om det osmanska hovets storhet och fall”), som även innehöll en kritisk utgåva (nedan kallad akademins kritiska utgåva), vilken påstås vara resultatet av reproduktionen av den tidigare kritiska

utgåvan av upphovsmannen till de kritiska anteckningarna, professor Dan Slușanschi (nedan kallad Slușanschis kritiska utgåva).

3. [utelämnas]

4. [utelämnas]

[övertväganden avseende talan i första instans, vilka inte är föremål för överklagande]

Domarna meddelade i första och andra instans

5. Genom tvistemålsdom [utelämnas] av den 21 december 2017 slog Tribunalul București fast att Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" och Fundația Națională pentru Știință și Artă hade kränkt professor Dan Slușanschis ideella rättighet att erkännas som upphovsman till den kritiska utgåvan, liksom arvingarnas ekonomiska upphovsrättigheter, genom att utan TB:s och VP:s samtycke utarbeta och ge ut verket "*Istoria măririi și decăderii Curții otomane*", vilket även innehåller Slușanschis kritiska utgåva.

6. Till följd av detta förpliktades Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" och Fundația Națională pentru Știință și Artă att solidariskt betala ersättning för ideell och materiell skada till TB och VP samt att dra tillbaka akademins kritiska utgåva från det rumänska territoriet, eftersom den hade utarbetats utan samtycke från upphovsrättsinnehavarna till Slușanschis kritiska utgåva och utan att även ange professor Dan Slușanschi som upphovsman.

7. Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" och Fundația Națională pentru Știință și Artă överklagade tvistemålsdomen [utelämnas] av den 21 december 2017.

8. Genom dom [utelämnas] av den 7 april 2021 biföll Curtea de Apel București överklagandena och ändrade delvis Tribunalul Bucureștis dom på så sätt att det ersättningsbelopp som Fundația Națională pentru Știință și Artă och Institutul de Istorie și Teorie Literară "G. Călinescu" solidariskt skulle betala för ideell skada sänktes, medan deras förpliktelse att betala ersättning för materiell skada fastställdes till samma belopp som i avgörandet i första instans.

Faktiska omständigheter

9. Professor Dan Slușanschi är upphovsman till den kritiska utgåvan av prins Dimitrie Cantemirs verk på latin med den översatta titeln "*Istoria creșterilor și a descresțterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă până în vremurile noastre, în trei cărți*". Den kritiska utgåvan gavs ut första gången år 2001 av förlaget Amarcord i Timișoara. År 2008 gav förlaget Paideia ut en andra utgåva, reviderad och rättad av upphovsmannen, vilken gavs ut igen år 2010 och år 2012.

10. Slușanschis kritiska utgåva var baserad på det latinska manuskriptet som år 1984 upptäcktes på Harvard University (vilket hade ägt manuskriptet sedan år 1901). I den första utgåvan användes det faksimil som gavs ut i Rumänien år 1999. I den andra utgåvan användes de fotokopior som ägaren hade ställt till förfogande.

11. Dimitrie Cantemirs verk gavs även ut på rumänska i en översättning av professor Dan Slușanschi, som hänvisade till den latinska text som hade fastställts i Slușanschis kritiska utgåva, i en reviderad och rättad version.

12. År 2015 gav Fundația Națională pentru Știință și Artă ut en tvåspråkig version på latin och rumänska av verket ”*Dimitrie Cantemir – Istoria mării și decăderii Curții Othomane*” i två band. Förutom den latinska texten innehöll detta verk kritiska anteckningar av stiftelsens redaktörer.

13. Tribunalul București och Curtea de Apel București ansåg närmare bestämt att Slușanschis kritiska utgåva från år 2001 reproducerades i sin helhet i akademins kritiska utgåva, och att det inte enbart återgavs några citat eller passager ur den. Dessutom användes de opublicerade tillägg eller rättelser som professor Dan Slușanschi hade gjort i sin utgåva och som han hade haft för avsikt att använda i framtiden. Hänvisningar till upphovsmannen till den tidigare utgåvan gjordes i sidfoten.

14. Enligt ett avtal som ingicks år 2013 med Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu”, efter professor Dan Slușanschis död, överlät TB och VP åt nämnda institut rättigheten att använda professorns avskrifter och översättningar av flera av Dimitrie Cantemirs texter – däribland den omtvistade – för att kunna ge ut en komplett utgåva av Dimitrie Cantemirs verk. Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” ställde i sin tur professor Dan Slușanschis verk till förfogande för Fundația Națională pentru Știință și Artă.

15. En detalj som kan nämnas i detta sammanhang framgår av vittnesmålet av en av redaktörerna av akademins kritiska utgåva. Redaktören vittnade inför Tribunalul București om att det skulle ha krävts ett utdraget och besvärligt researcharbete om TB och VP inte hade gett denne tillgång till den version som hade utarbetats av professor Dan Slușanschi.

16. Utöver de faktiska omständigheter som Tribunalul București och Curtea de Apel București beaktade kan det även nämnas att det av rättegångshandlingarna framgår att det aktuella verket av Dimitrie Cantemir utgavs efter dennes död i flera versioner från och med 1700-talet, första gången på engelska. Det är mycket troligt att denna version baserades på det latinska manuskriptet. Den var dock ingen fullständig översättning, utan uppvisade flera luckor och många ändringar. Senare versioner på bland annat franska, italienska, turkiska och rumänska var översättningar från engelskan. Den latinska texten gavs ut först år 1999 (i faksimil) och den första kritiska och vetenskapliga utgåvan av den latinska texten var Slușanschis kritiska utgåva år 2001.

Appellationsdomstolens rättsliga överväganden

17. Kritisk utgåva definieras i den förklarande ordlistan över det rumänska språket som en utgåva av en text (antik, klassisk och så vidare) som har fastställts genom att varianterna har jämförts och som åtföljs av kommentarer och den nödvändiga kritiska apparaten.

18. En kritisk utgåva utgör ett härlett verk i den mening som avses i artikel 16 i den rumänska upphovsrättslagen nr 8/1996 och åtnjuter det skydd som föreskrivs i denna lagstiftningsakt.

19. Utarbetandet av ett sådant verk går ut på att förbättra manuskriptet genom att fylla i luckor, välja passande ord där orden inte kan utläsas, göra ingrepp i texten för att säkerställa att betydelsen inte går förlorad och förklara de gjorda valen.

20. Alla dessa ingrepp i det ursprungliga verket är följden av en kreativ ansträngning som är resultatet av upphovsmännens intellektuella insats.

21. Upphovsmannen till en kritisk utgåva väljer bland en mängd olika ord eller uttryck i syfte att så nära som möjligt återge textens betydelse och förmedla det ursprungliga verkets budskap. Valet av rätt ord eller uttryck är därför det som ger den intellektuella insatsen dess personliga prägel, däribland dess originalitet.

22. Upphovsmannens val för en kritisk utgåva är kreativa, eftersom denne utöver att använda sin filologiska kompetens samt lärdomarna om den ursprungliga upphovsmannens biografi, den historiska epoken och den aktuella litterära perioden sätter sin prägel genom de val denne gör med den form som används för att förmedla textens budskap till läsaren.

23. Även om en kritisk utgåva inte utgör någon omarbetning av ett redan existerande verk, eftersom målet är att återge den ursprungliga texten så troget som möjligt, är de kritiska anteckningarna även resultatet av ett kreativt val, eftersom upphovsmännen till dessa gör egna val när de fyller i luckor eller ersätter ord som inte kan utläsas.

Förevarande överklagande

24. Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” och Fundația Națională pentru Știință și Artă har överklagat Curtea de Apel Bucureștis dom [utelämnas] av den 7 april 2021 till Înalta Curte de Casație și Justiție.

25. Genom sina grunder för överklagande har båda i huvudsak kritiserat appellationsdomstolens konstaterande att det omtvistade alstret utgör ett härlett verk av en kritisk utgåva och bestritt att appellationsdomstolen inte tillämpade kriterierna i EU-domstolens praxis för bedömningen av det upphovsrättsliga skyddet.

26. Enligt Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” och Fundația Națională pentru Știință și Artă är graden av frihet för redaktören av det verk som utgörs av en kritisk utgåva väldigt begränsad eller till och med obefintlig när det rör sig om ett verk på det vetenskapliga området som är skrivet på ett språk som inte längre används, såsom latin, med tydliga regler för syntax och ordföljd i satserna eller satsföljd i meningen.

27. Vid en kritisk utgåva har redaktören inga fria och kreativa val. Redaktörens enda målsättning är att använda sitt yrkeskunnande för att – när den ursprungliga upphovsmannens avsikt inte framgår tydligt av de använda manuskripten – identifiera de textvarianter som ligger så nära den ursprungliga upphovsmannens avsikt som möjligt, och aldrig redaktörens.

28. Den omständigheten att det finns olika valmöjligheter vad gäller använda ord eller formuleringar innebär inte att upphovsmannen har gett ett kreativt och originellt bidrag. Det går därför inte att hävda att Slușanschis kritiska utgåva avspeglar professorns personlighet.

29. Under förhandlingen har Înalta Curte de Casație și Justiție bedömt det yrkande som Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” har framställt om att EU-domstolen ska anmodas, med stöd av artikel 267 FEUF, att tolka artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället.

Înalta Curte de Casație și Justiție är av den uppfattningen att det för att kunna meddela avgörande i tvisten är nödvändigt att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen av de skäl som anges nedan.

Relevanta bestämmelser

30. *Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället*

Artikel 2

Rätten till mångfaldigande

Medlemsstaterna skall föreskriva en ensamrätt att tillåta eller förbjuda direkt eller indirekt, tillfälligt eller permanent, mångfaldigande, oavsett metod och form, helt eller delvis

a) för upphovsmän: av deras verk, ...

31. *Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (lag nr 8/1996 om upphovsrätt och närstående rättigheter) (i den lydelse som gällde år 2001)*

Artikel 16

Upphovsmannen till ett verk har exklusiv förmögenhetsrätt att tillåta översättning, publicering i samlingsverk, bearbetning och all annan omarbetning av sitt verk till ett härlett verk.

32. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (lag nr 8/1996 om upphovsrätt och närstående rättigheter) (i den lydelse som gällde år 2015 och den nu gällande lydelsen)

Artikel 23

Med *utarbetande av härledda verk* avses enligt denna lag översättning, publicering i samlingsverk, bearbetning och all annan omarbetning av ett redan existerande verk, om detta utgör en intellektuell skapelse.

Skälen till att förhandsavgörande begärs

33. Înalta Curte de Casație și Justiție ber, i sin egenskap av domstol i sista instans, EU-domstolen att bringa klarhet i huruvida en kritisk utgåva av ett verk kan kvalificeras som upphovsrättsligt skyddat ”verk” i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 2001/29.

34. När det gäller en kritisk utgåva är redaktörens målsättning att återge originalverket i den form som ligger närmast den som upphovsmannen har använt, det vill säga att fastställa originalverkets text på ett fullständigt och begripligt sätt.

35. I detta syfte utgår redaktören från manuskriptet och kan göra rättelser eller tillägg för att säkerställa att betydelsen bevaras, med kommentarer och förklaringar av sitt val av passande ord. Den kritiska apparaten inbegriper en intellektuell ansträngning som det ofta ligger ett mycket besvärligt och utdragat researcharbete bakom.

36. Redaktörens arbete kan under inga omständigheter likställas med reproduktion eller avskrift av ett faksimil av manuskriptet.

37. EU-domstolens praxis innehåller viktiga element angående begreppet verk i artikel 2 a i direktiv 2001/29 (med avseende på upphovsmännens ensamrätt att tillåta eller förbjuda mångfaldigande av sina verk), som även används i andra bestämmelser i samma direktiv (med avseende på upphovsmännens ensamrätt att tillåta överföring till allmänheten och spridning, men även möjliga undantag från och inskränkningar i dessa ensamrätter).

38. Mot denna bakgrund är begreppet verk ett självständigt unionsrättsligt begrepp som ska tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt av de nationella domstolarna (dom av den 12 september 2019, Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, punkt 29 och där angiven rättspraxis).

39. Enligt EU-domstolen förutsätter det aktuella begreppet att två kumulativa förutsättningar är uppfyllda och att det, för det fall dessa är uppfyllda, ska röra sig om ett ”verk” som är upphovsrättsligt skyddat (domen Cofemel, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

40. För det första är det, för att ett alster ska kunna anses vara ett original, både nödvändigt och tillräckligt att det återspeglar upphovsmannens personlighet, genom att ge uttryck för dennes fria och kreativa val. När förverkligandet av ett alster däremot har fastställts av tekniska överväganden, regler eller krav som inte lämnar utrymme för något utövande av en kreativ frihet, ska alstret i fråga inte anses ha den originalitet som krävs för att utgöra ett verk (domen Cofemel, punkterna 29–31).

41. För det andra är det endast element som ger uttryck för ett sådant intellektuellt skapande som kan kvalificeras som verk, eftersom begreppet verk med nödvändighet innebär att det finns ett alster som kan identifieras med tillräcklig precision och objektivitet (domen Cofemel, punkterna 29 och 32).

42. Samtidigt är det möjligt att tala om användning (däribland mångfaldigande) av ett ”verk” även när en tredje man utan upphovsrättsinnehavarens samtycke använder delar av ett verk, förutsatt att de element som hämtas därifrån i sig ger uttryck för upphovsmannens egen intellektuella skapelse (dom av den 16 juli 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, punkterna 48 och 49).

43. *Frågan till EU-domstolen rör båda kriterierna för kvalificeringen som upphovsrättsligt skyddat verk, nämligen att det finns ett original och att detta alster kan identifieras.*

44. Vad gäller frågan huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till prövning ska det preciseras att det inte råder något tvivel om att EU-domstolen genomgående har slagit fast att det är på den nationella domstolen som det ankommer att avgöra huruvida en sådan intellektuell skapelse som den som är aktuell i det nationella målet kan kvalificeras som ”verk” i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 2001/29 (eller i förekommande fall i en annan bestämmelse i en EU-rättsakt) och därmed kan skyddas av upphovsrätten.

45. Det är emellertid obesträtt att EU-domstolen har analyserat hur de båda kriterierna konkret fungerar när det rör sig om olika skapelser och har angett de element som den nationella domstolen ska bedöma för att avgöra huruvida det upphovsrättsliga skyddet är tillämpligt.

46. I fallet med exempelvis en databas avser de fria och kreativa valen – som originaliteten grundas på – det utväljande respektive arrangemang av data som upphovsmannen gör för att ge databasen dess struktur. Dessa begrepp täcker inte skapandet av de data som ingår i databasen, med undantag för de fall där upprättandet av databasen präglas av tekniska överväganden, regler eller krav som

inte lämnar utrymme för en kreativ frihet (dom av den 1 mars 2012, Football Dataco m.fl., C-604/10, EU:C:2012:115, punkterna 32, 38 och 39).

47. Vidare får upphovsmannen till ett porträttfotografi på flera sätt och vid olika tillfällen göra fria och kreativa val i samband med skapandet av fotografiet och således sätta sin ”personliga prägel” på det skapade verket. EU-domstolen har konkret angett på vilka sätt upphovsmannen kan uttrycka sig. Upphovsmannens utrymme för att uttrycka sin kreativa kapacitet är därför inte nödvändigtvis begränsat eller obefintligt (dom av den 1 december 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, punkterna 90–94).

48. Vad beträffar ett litterärt verk (tidningsartikel) har EU-domstolen slagit fast att orden i sig inte utgör sådana element som omfattas av skyddet, utan det är i stället genom valet, dispositionen och kombinationen av dessa ord som upphovsmannen kan ge uttryck för sin kreativitet på ett originellt sätt och som denne ges möjlighet att nå ett resultat som utgör en intellektuell skapelse (domen Infopaq International, punkterna 44 och 45).

49. Även när det rör sig om en rapport av informativ karaktär är det inte automatiskt uteslutet att det förekommer originalitet som följer av valet, dispositionen och kombinationen av ord. EU-domstolen har emellertid preciserat att all form av originalitet är utesluten vid rent informativa handlingar, vars innehåll huvudsakligen bestäms av den information som de innehåller och således enbart kännetecknas av sin tekniska funktion. I detta avseende saknar den intellektuella ansträngning och den skicklighet som lagts ned i skapandet av rapporterna relevans i samband med kvalificeringen som ”verk” (dom av den 29 juli 2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, punkterna 23 och 24).

50. Det kan även erinras om att EU-domstolen har påpekat att livsmedels smak inte som sådan är upphovsrättsligt skyddad på grundval av det andra bedömningskriteriet, det vill säga att det finns ett alster som kan identifieras med tillräcklig precision och objektivitet (dom av den 13 november 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899).

51. Den nationella domstol som bedömer om en viss skapelse kan utgöra ett ”verk” som åtnjuter upphovsrättsligt skydd ska därför grunda sig på de bedömningskriterier som EU-domstolen har angett och tillämpa det ena av eller båda dessa entydigt definierade kriterier, nämligen huruvida det finns ett original och huruvida detta alster kan identifieras.

52. I EU-domstolens praxis finns emellertid inga anvisningar som uttryckligen avser en kritisk utgåva av ett verk. Enligt den hänskjutande domstolens uppfattning motiverar denna omständighet ett avgörande från EU-domstolen i enlighet med artikel 267 FEUF, eftersom det inte är fråga om en klargjord rättsakt mot bakgrund av ett tidigare förhandsavgörande (dom av den 27 mars 1963, Da

Costa en Schaake NV m.fl./Nederländska skatteförvaltningen, förenade målen 28/62–30/62, EU:C:1963:6).

53. Förevarande begäran om förhandsavgörande tar avstamp i att *Înalta Curte de Casație și Justiție* hyser tvivel angående tolkningen av direktivet, framför allt mot bakgrund av att redaktören gör ”fria och kreativa val” när denne *fastställer innehållet av en redan existerande text* i en förståelig form som ligger så nära den ursprungliga upphovsmannens intention som möjligt samtidigt som redaktören respekterar upphovsmannens stil och språkliga uttryck samt tillför texten kritiska anteckningar, kommentarer och förklaringar till eventuella rättelser, utbyten av ord eller tillägg som är nödvändiga för att manuskriptet ska bli förståeligt.

54. Det ska klargöras huruvida dels valet av bestämda ord, det vill säga en textvariant, dels den kritiska apparaten och kommentarerna eller förklaringarna visar på redaktörens kreativitet och personliga prägel eller enbart dennes yrkesförmåga och otvetydiga intellektuella ansträngning (vilka dock enligt EU-domstolen inte är tillräckliga för att kvalificera ett alster som ett originalverk som kan skyddas av upphovsrätten).

55. Vidare kan det enligt den hänskjutande domstolens uppfattning inte med säkerhet uteslutas att det andra kriteriet, som innebär att det finns ett alster som kan identifieras med precision och objektivitet, inte är uppfyllt.

56. Det ska således klargöras om en kritisk utgåva kan betraktas som en skapelse som är fristående från originalverket eller om den blandas ihop med originalverket på grund av att den enbart är en version av det, eftersom syftet med en sådan utgåva som anført är att fastställa texten i det redan existerande verket.

57. Det går naturligtvis i det sistnämnda fallet att tala om en delvis sammanblandning, eftersom redaktörens bidrag är påtagligt och synligt i de kritiska anteckningar, kommentarer och förklaringar som denne tillför texten.

58. För det fall det fastställs att enbart de sistnämnda elementen utgör ett alster som kan identifieras med precision och objektivitet, eftersom redaktören inte kan tillerkännas någon rätt till originalverket, kan det medföra att kvalificeringen som upphovsrättsligt skyddat verk enbart omfattar de delar vars alster kan identifieras enligt det andra bedömningskriteriet för ett verk.

59. Det ska även preciseras att de ovannämnda aspekterna är relevanta för utgången i förevarande mål, eftersom den hänskjutande domstolen ska avgöra om det omtvistade alstret kvalificeras som härlett verk av en kritisk utgåva i den mening som avses i artikel 16 i lag nr 8/1996 (i dess lydelse år 2001 – som motsvarar artikel 23 i lagens nu gällande lydelse).

60. I artikel 2.3 i Bernkonventionen stadgas att ”översättningar, bearbetningar, musikaliska arrangemang och andra omarbetningar av litterära eller konstnärliga verk ska skyddas lika med originalverk, dock utan att detta inskränker den rätt som tillkommer originalverkets upphovsman”.

61. Det originalverk som är aktuellt i förevarande fall är utan tvivel ett ”litterärt verk” i den mening som avses i Bernkonventionen, som enligt definitionen i artikel 2.1 innefattar alla alster på det vetenskapliga området.

62. Ett härlett verk utgör en ”omarbetning” av ett litterärt eller konstnärligt verk men ska i sig själv vara ett originalverk. Den nationella domstolens fastställande av att så är fallet motiverar således denna begäran om förhandsavgörande, inklusive såvitt gäller klargörandet – mot bakgrund av det andra kriteriet i EU-domstolens praxis för bedömning av huruvida ett alster kan kvalificeras som ”verk” – av om en kritisk utgåva av ett verk kan betraktas som en ”omarbetning” av ett litterärt eller konstnärligt verk som utgör ett alster som kan identifieras med precision och objektivitet.

63. Det framgår av EU-domstolens fasta praxis att unionen, som visserligen inte är en fördragsslutande part i Bernkonventionen, inte desto mindre är skyldig, enligt artikel 1.4 i Wipo-fördraget om upphovsrätt, i vilket unionen är part och som direktiv 2001/29 syftar till att genomföra, att följa artiklarna 1–21 i Bernkonventionen (dom av den 13 november 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

64. Mot bakgrund av ovanstående överväganden finner Înalta Curte de Casație și Justiție det vara nödvändigt att ombe EU-domstolen att tolka artikel 2 a i direktiv 2001/29/EG för att avgöra om en kritisk utgåva kan kvalificeras som verk, eftersom den korrekta tillämpningen av EU-rätten inte är så uppenbar att det inte finns utrymme för något rimligt tvivel (se dom av den 6 oktober 1982, CILFIT/Ministero della Sanità, 283/81, EU:C:1982:335).

AV DESSA SKÄL

MEDDELAS I LAGENS NAMN

FÖLJANDE BESLUT:

Yrkandet av Institutul de Istorie și Teorie Literară ”G. Călinescu” – klagande i förevarande förfarande liksom i andra instans, svarande i första instans – om att det inhämtas förhandsavgörande från EU-domstolen bifalls.

Följande fråga hänskjuts i enlighet med artikel 267 FEUF till EU-domstolen för förhandsavgörande:

”Ska artikel 2 a i direktiv 2001/29/EG tolkas så, att ett verks kritiska utgåva vars syfte är att fastställa originalverkets text med utgångspunkt från manuskriptet, åtföljd av kommentarer och den nödvändiga kritiska apparaten, kan anses vara ett upphovsrättsligt skyddat verk?”

[utelämnas]

[förfarande, underskrifter]